

نظم و انضباط مثبت

در کلاس درس دانش‌آموز

تکنیک‌هایی برای کاهش یا از بین بردن رفتارهای
ناشیست دانش‌آموزان

نویسندگان:

معصومه حسن نیا، فاطمه فدائی، رضوان حیدری

۱۴۰۰

سرشناسه	: حسن نیا، معصومه، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور	: نظم و انضباط مثبت در کلاس درس دانش آموز: تکنیک‌هایی برای کاهش یا از بین بردن رفتارهای ناشایست دانش آموزان / نویسندگان معصومه حسن نیا، فاطمه فدائی، رضوان حیدری؛ ویراستار فهیمه عرفانی‌نیا.
مشخصات نشر	: اراک: نگار کمال، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص.
شابک	: 978-622-7628-05-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۹۵.
عنوان دیگر	: تکنیک‌هایی برای کاهش یا از بین بردن رفتارهای ناشایست دانش آموزان.
موضوع	: کلاس‌داری
موضوع	: Classroom management
موضوع	: انضباط
موضوع	: Discipline
شناسه افزوده	: فدایی، فاطمه، ۱۳۷۲ بهمن -
شناسه افزوده	: حیدری، رضوان، ۱۳۷۴-
رده بندی کنگره	: LB۳۰۱۳
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۱۰۲۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۷۴۷۵۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

نظم و انضباط مثبت در کلاس درس دانش آموز

ناشر: نگار کمال

نویسندگان: معصومه حسن نیا، فاطمه فدائی، رضوان حیدری

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

ویراستار: فهیمه عرفانی‌نیا

حروف چینی و صفحه‌آرایی: منیژه گلستانی

طراح جلد: سعیده نیکبخت

چاپ‌خانه: لوح

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۲۸-۰۵-۰

negarekamal@chmail.ir

 Negarekamal

* کلیه حقوق این اثر برای نشر نگار کمال محفوظ است. *

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳

فصل اول: رویکرد نظم و انضباط مثبت در کلاس درس

تأثیر نظم و انضباط مثبت و مدیریت کلاس درس.....	۱۷
تفاوت بین نظم و انضباط مثبت و مجازات.....	۱۹
تفاوت اصلی بین تمرکز روی نظم و انضباط مثبت با رابطه مجازات محور.....	۲۰
تفاوت بین نظم و انضباط مثبت و نظم و انضباط منفی.....	۲۳
نمونه‌هایی از نظم و انضباط منفی.....	۲۳
تأکید نظم و انضباط مثبت روی انجام منظم کارها و فعالیت‌ها.....	۲۵

فصل دوم: دستورالعمل‌های رویکرد نظم و انضباط مثبت

رویکرد نظم و انضباط مثبت در مورد ضعف و تنبلی دانش‌آموزان.....	۳۰
رویکرد نظم و انضباط مثبت در زمینه تنبیه، مجازات و پاداش چگونه است؟.....	۳۱
چرا مدارس باید در رویکرد نظم و انضباط مثبت فعالیت کنند؟.....	۳۳

تلاش تمام ارکان مدرسه برای ایجاد رویکرد نظم و انضباط مثبت..... ۳۵

فصل سوم: نقش ها و مسئولیت افراد مختلف در رویکرد نظم و انضباط مثبت

رویکرد نظم و انضباط مثبت و ایجاد یک دید مشترک در مدرسه ۴۳

تضمین در انجام رویکرد نظم و انضباط مثبت ۴۴

استفاده از محیط مدرسه برای آموزش مهارت های اجتماعی در کنار برنامه درسی

..... ۴۶

اصول اجرای رویکرد نظم و انضباط مثبت ۴۸

مقایسه روش سنتی در سیستم آموزشی و استفاده از رویکرد نظم و انضباط مثبت

..... ۵۲

فصل چهارم: درک رفتار دانش آموزان در رویکرد نظم و انضباط مثبت

دلیل برخی رفتارهای نادرست دانش آموزان در محیط مدرسه ۶۲

انگیزه رفتارهای نادرست دانش آموزان و پیامدهای احتمالی آن در هر دو صورت

فعال و منفعل ۶۵

فصل پنجم: مراحل ایجاد یک کلاس درس براساس رویکرد نظم و انضباط مثبت

فرایند تدوین آیین نامه رویکرد نظم و انضباط مثبت ۷۲

فرایند ایجاد یک کلاس درس مناسب، با استفاده از رویکرد نظم و انضباط مثبت

..... ۷۴

فصل ششم: کنترل کلاس با استفاده از رویکرد نظم و انضباط مثبت

اجرای کلاس با استفاده از رویکرد نظم و انضباط مثبت ۸۶

پیشگفتار

بعضی از مشخصه‌ها وصف حال همه کلاس‌هاست که باید در تدریس و اداره کلاس مورد توجه قرار گیرد. در واقع کلاس، شامل افراد گوناگونی است که در فعالیت‌های مختلف شرکت می‌کنند و برای رسیدن به هدف‌هایشان تلاش می‌کنند. به علاوه بسیاری از رویدادهای کلاس هم‌زمان صورت می‌گیرد و بعید است که در هر لحظه فقط یک چیز روی دهد. حتی وقتی معلم مشغول تدریس مستقیم به همه کلاس هستند، ممکن است با درجات مختلفی از توجه دانش‌آموزان مواجه شوند و رفتارها یا سوءرفتارهای گوناگونی مشاهده کنند که مجبورشان کند جریان تدریس را قطع کنند.

وقتی معلم سؤالی را آماده می‌کند باید تصمیم بگیرد که چه کسی باید پاسخ دهد، سرعت درس را در رابطه با وقت موجود تعیین کند و مدام مراقب علایم بی‌توجهی یا رفتارهای اخلال‌آور در تدریس دانش‌آموزان باشد. رویدادهای کلاس علاوه بر چند بعدی و هم‌زمانی، عاجل نیز هستند. به این معنا که بسیاری از رویدادهایی که هم‌زمان در کلاس رخ می‌دهند، مستلزم پاسخ فوری معلم است. پس جریان فعالیت‌های کلاس باید روان و هدفمند ادامه یابد و تصمیمات باید به سرعت گرفته و اجرا شوند. و بالاخره شاید مهم‌تر از همه این کارها این باشد که با توجه به عاجل، چند بعدی و هم‌زمانی رویدادهای کلاس جریان آن‌ها در هر

زمان غیرقابل پیش‌بینی است. برای مدیریت چنین محیطی که به زنجیره پیوسته و سریعی از تصمیمات عاجل نیازمند است و مانند خود کلاس پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی است، وجود مجموعه ویژه‌ای از مهارت‌های مدیریتی لازم و ضروری است. این مهارت‌ها اگرچه تحت تأثیر فلسفه شخصی و سبک تدریس معلم قرار می‌گیرند؛ اما باید با اصول آموزش صحیح علوم تربیتی، روان‌شناسی و سخنان اهل فن منطبق باشد.

اما اداره کلاس کار سرسام‌آوری نیست، هرچند در آغاز ممکن است چنین به نظر آید. معلمان خبره نیاز به تحلیل همه عناصری ندارند که هم‌زمان در کلاس وجود دارد. لازم نیست فعالیت‌های لحظه‌ای هر دانش‌آموز را با توجه و به ترتیب، نظارت و ارزیابی کنند. هرگاه لازم شود پاسخ می‌دهند و در عین حال جریان آموزش را روان و زنده نگه می‌دارند، بدون اینکه از شناخت و اغتنام آن فرصت‌های کوتاه و غیرقابل پیش‌بینی‌ای که اخیراً (لحظه طلایی برای تدریس) نام گرفته غفلت کنند.

امروزه معلمان با استفاده از رویکرد نظم و انضباط مثبت، کلاس درس خود را مدیریت می‌کنند و رفتار دانش‌آموزان را در اختیار و کنترل خود می‌گیرند. این رویکرد سبب می‌شود که کلاس‌ها دیگر محیطی خشک و قدیمی نباشند و به دانش‌آموزان نیز کمک می‌کند تا با محیط مدرسه به خوبی هماهنگ و سازگار شوند.